

Title :	สังคมสงเคราะห์
Subject Heading 1 :	
Subject Heading 2 :	
Source :	โทรทัศน์ หน้า 7
Date :	วันอาทิตย์ที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2555

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

เมื่อสังคมวิชาการเราเด่น
คนเริ่มเห็นเริ่มศรีท้าวอาชีพใหม่
สงเคราะห์ที่ขึ้นพัฒนาคนยากไร้
เดี๋ยวนี้ใครก็รู้จัก นักสังคมฯ

วันที่ 21 ตุลาคม อันเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้เวียนมาบรรจบอีกวาระหนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2528 กำหนดให้วันที่ 21 ตุลาคมของทุกปีเป็นวันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ และได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมประชาสงเคราะห์เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมขึ้นในส่วนกลางเป็นประจำปี สำหรับในส่วนภูมิภาคก็ได้ขอความร่วมมือให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยประชาสงเคราะห์จังหวัด เป็นผู้ดำเนินการจัดงานขึ้นพร้อมกันเป็นประจำทุกปี และกำหนดให้วันที่ 21-27 ตุลาคม เป็นสัปดาห์สังคมสงเคราะห์แห่งชาติ

ด้วยเหตุที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงประกอบคุณงามความดีบำเพ็ญประโยชน์แก่ประเทศชาติและ

ประชาชนชาวไทยเสมอมาโดยมิได้ทรงเห็นแก่ความเหนื่อยยาก การปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม ความเสียสละตรงตามหลักสังคมสงเคราะห์ทุกประการสมควรเป็นตัวอย่างแก่ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์สืบไป จนได้รับการยกย่องว่าทรงเป็น "พระมารดาแห่งการสังคมสงเคราะห์"

การสังคมสงเคราะห์คืออะไร
คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนางานสังคมสงเคราะห์แห่งชาติได้ให้คำจำกัดความของ "การสังคมสงเคราะห์" ไว้ว่าเป็นศาสตร์และศิลปะในการป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาบุคคล กลุ่ม ชุมชน ทั้งที่ประสบและไม่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้สามารถช่วยเหลือตนเองและสังคมได้

ปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์
นักสังคมสงเคราะห์ยึดถือปรัชญาในการทำงานคือการช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน ให้สามารถช่วยตนเองได้ (Help them to help themselves) การช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาเราไม่ได้มุ่งหมายเฉพาะผู้ที่ยากจนเท่านั้น แต่จะช่วยเหลือทุกคนทุกเพศทุกวัยทุกระดับการศึกษาและทุกระดับอาชีพ ซึ่งมี

ปัญหาต้องการความช่วยเหลือโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา

นักสังคมสงเคราะห์คือใคร?

นักสังคมสงเคราะห์มิใช่เพียงแต่เอาของไปแจกให้คนยากจนอย่างที่เคยเข้าใจกัน หากแต่เราจะต้องมาทำความเข้าใจกันเสียก่อนว่า นักสังคมสงเคราะห์มีอยู่ 2 ประเภท คือ นักสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร กับ นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์อาสาสมัครก็คือผู้ที่มีใจเมตตาชอบช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการบริจาคทรัพย์สิ่งของ หรือองค์กรการกุศลที่มีวัตถุประสงค์จะช่วยเหลือคนจนด้วยการให้สิ่งของ เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องใช้วิธีการหรือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์มากมาย

ในความหมายที่แท้จริงนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องเทคนิคของการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข นักสังคมสงเคราะห์จะต้องประยุกต์เอาความรู้หลักการต่างๆผนวกกับศิลปะในตัวของนักสังคม

สงเคราะห์เองมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนดังกล่าว นักสังคมสงเคราะห์จึงจำเป็นต้องมีความสามารถ มีประสบการณ์สูง และที่ขาดเสียไม่ได้ก็คือคุณธรรม

หลักในการทำงานของนักสังคมสงเคราะห์
การช่วยเหลือความจำเป็นโดยที่ประชาชนไม่ต้องการสิ่งเหล่านี้นับว่าผิดมาก เป็นการสร้างความเคยชินในการ "รับ" เพียงฝ่ายเดียว ทั้งยังเป็นการทำให้ประชาชนขาดศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์อีกด้วย

ฉะนั้นนักสังคมสงเคราะห์มีหลักการที่เขาจะยึดถือไว้เสมอ ก่อนที่จะให้การสงเคราะห์แก่ประชาชน

1. ช่วยคนที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้
โดยคนนั้นเกิดมาไม่สมบูรณ์ ได้รับความเดือดร้อน ร่างกายหรือจิตใจไม่สมบูรณ์ ประกอบประสบความล้มเหลวในการดำรงชีพ เกิดปัญหาชีวิตไม่มีทางแก้ ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือช่วยตัวเองได้

2. ช่วยให้ตรงตามความต้องการของเขา เช่น บั๊จยี่ 4 (อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค) อาชีพ การศึกษา ซึ่งเขาขาดแคลนโดยแท้จริง การช่วยเหลือที่ไม่ตรงกับความต้องการและไม่จำเป็น อาจเป็นโทษได้

มากกว่าคุณ เพราะทำให้คนขาดศักดิ์ศรีอยากได้รับความช่วยเหลือจากคนอื่นตลอดไปไม่มีที่สิ้นสุด

3. ช่วยตามความจำเป็น ได้แก่ ช่วยบรรเทาทุกข์ในภัยพิบัติที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า เช่น ภัย ไฟไหม้ น้ำท่วม พายุ โรคระบาด ฯลฯ ตามความจำเป็น และช่วยฟื้นฟูในระยะยาว เช่น การช่วยทุนประกอบอาชีพให้สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้จะต้องมีการสอบข้อเท็จจริงก่อนทุกครั้ง

4. ช่วยพัฒนาความสามารถ ให้คนมีความรู้ มีการพัฒนาความสามารถ มีกำลังใจ คิดต่อสู้กับความยากลำบาก เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

5. ช่วยบุคคลดังกล่าวตามหน้าที่แห่งสมาชิกของสังคม โดยถือว่าทุกคนมีฐานะในสังคมเท่าเทียมกันมิได้ถือว่าผู้รับมีฐานะต่ำกว่าผู้ให้ หรือผู้ให้สูงกว่าผู้รับ หากแต่ทุกคนมีฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งคนในสังคมเท่าเทียมกัน

เอกชนจึงเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ แม้แต่นโยบายของรัฐบาลก็เด่นชัดจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ระบุไว้อย่างชัดเจน ในการสนับสนุนกิจการภาคเอกชน

นอกจากการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสังคมสงเคราะห์แล้ว ในอนาคตเราจะต้องมุ่งงานด้านพัฒนาและการป้องกันมากกว่าการแก้ไข ซึ่งการรอให้เกิดปัญหาแล้วจึงแก้จะทำให้เราต้องตามแก้ปัญหาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การทำงานในลักษณะเช่นนี้ต้องใช้เทคนิคการปฏิบัติงานเชิงรุก ฉะนั้นการเข้าไปหาประชาชน พัฒนาความสามารถของประชาชนให้พึ่งตนเองได้จึงเป็นวิธีการที่ดีที่สุด

พี่น้องประชาชนคนไทยที่รักทุกท่าน สังคมไทยมีลักษณะเหมือนรูปเจดีย์ที่มีปลายแหลมฐานกว้าง ส่วนหนึ่งจมลึกอยู่ในดินเปรียบเหมือนประชาชนที่แบ่งออกเป็นหลายชั้นหลายระดับ ชั้นยอดที่ได้รับความสบาย

พุทธศตวรรษที่ ๒๕๖๓
ชาติ และได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมประชาสงเคราะห์เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมขึ้นในส่วนกลางเป็นประจำปี สำหรับในส่วนภูมิภาคก็ได้ขอความร่วมมือให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยประชาสงเคราะห์จังหวัด เป็นผู้ดำเนินการจัดงานขึ้นพร้อมกันเป็นประจำทุกปี และกำหนดให้วันที่ 21-27 ตุลาคม เป็นสัปดาห์สังคมสงเคราะห์แห่งชาติ

ด้วยเหตุที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงประกอบคุณงามความดีบำเพ็ญประโยชน์แก่ประเทศชาติ และ

และสละบะเนนการบองกน แกะเซ พนพ และพัฒนานุคคล กลุ่ม ชุมชน ทั้งที่ประสบและไม่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้สามารถช่วยเหลือตนเองและสังคมได้

ปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์

นักสังคมสงเคราะห์ยึดถือปรัชญาในการทำงานคือการช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน ให้สามารถช่วยตนเองได้ (Help them to help themselves) การช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาเราไม่ได้มุ่งหมายเฉพาะผู้ที่ยากจนเท่านั้น แต่จะช่วยบุคคลทุกเพศทุกวัยทุกระดับการศึกษาและทุกระดับอาชีพ ซึ่งมี

สงของ หรือองค์กรการกุศลทมวตูประสงท จะช่วยเหลือคนจนด้วยการให้สิ่งของ เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องใช้ วิธีการหรือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์มากมาย

ในความหมายที่แท้จริงนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องเทคนิคของการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข นักสังคมสงเคราะห์จะต้องประยุกต์เอาความรู้หลักการต่างๆผนวกกับศิลปะในตัวของนักสังคม

สงเคราะห์แก่ประชาชน

1. ช่วยคนที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ โดยคนนั้นเกิดมาไม่สมบูรณ์ ได้รับความเดือดร้อน ร่างกายหรือจิตใจไม่สมประกอบ ประสบความล้มเหลวในการดำรงชีพ เกิดปัญหาชีวิตไม่มีทางแก้ ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือช่วยตัวเองได้
2. ช่วยให้ตรงตามความต้องการของเขา เช่น บั๊จยั 4 (อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค) อาชีพ การศึกษา ซึ่งเขาขาดแคลนโดยแท้จริง การช่วยที่ไม่ตรงกับความต้องการและไม่จำเป็น อาจเป็นโทษได้

มากกว่าคุณ เพราะทำให้คนขาดศักดิ์ศรีอยากได้รับความช่วยเหลือจากคนอื่นตลอดไปไม่มีที่สิ้นสุด

3. ช่วยตามความจำเป็น ได้แก่ ช่วยบรรเทาทุกข์ในภัยพิบัติที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า เช่น กรณี ไฟไหม้ น้ำท่วม พายุ โรคระบาด ฯลฯ ตามความจำเป็น และช่วยฟื้นฟูในระยะยาว เช่น การช่วยทุนประกอบอาชีพให้สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้จะต้องมีการสอบข้อเท็จจริงก่อนทุกครั้ง

4. ช่วยพัฒนาความสามารถให้คนมีความรู้ มีการพัฒนาความสามารถ มีกำลังใจ คิดต่อสู้กับความยากลำบาก เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

5. ช่วยบุคคลดังกล่าวตามหน้าที่แห่งสมาชิกของสังคม โดยถือว่าทุกคนมีฐานะในสังคมเท่าเทียมกันมิได้ถือว่าผู้รับมีฐานะต่ำกว่าผู้ให้ หรือผู้ให้สูงกว่าผู้รับ หากแต่ทุกคนมีฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมเท่าเทียมกัน

องค์การสังคมสงเคราะห์มีกี่ประเภท?

ในปัจจุบันมีการตื่นตัวของประชาชน และการรวมตัวเป็นองค์การต่างๆเพื่อให้การช่วยเหลือประชาชน ผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนมากขึ้น นับว่าเป็นนิมิตหมายอันดีของวงการสังคมสงเคราะห์

องค์การสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การสังคมสงเคราะห์โดยรัฐบาล เรียกว่า "การประชาสงเคราะห์" หมายถึงงานสังคมสงเคราะห์ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐบาล ได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ เป็นหน่วยงานหลัก นอกจากนี้ยังมีกรมแรงงาน กรมการพัฒนาชุมชน กรมราชทัณฑ์ กรุงเทพมหานคร ฯลฯ ที่ทำงานด้านประชาสงเคราะห์

2. การสังคมสังเคราะห์โดยภาคเอกชน เป็นการสังคมสงเคราะห์ที่ดำเนินงานโดยประชาชน อาสาสมัคร และองค์การต่างๆที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐบาล (Non Governmental Organization : NGO)

แนวโน้มของงานสังคมสงเคราะห์ในอนาคต

เมื่อสังคมเจริญขึ้นย่อมมีความสลับซับซ้อนในการดำรงชีวิต ประชาชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นไม่ได้สัดส่วนกับทรัพยากรธรรมชาติ ย่อมจะทำให้ปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นรัฐบาลจึงจะมีการะ ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชนเพิ่มมากขึ้น แต่โดยที่รัฐบาลมีภาระในการใช้จ่ายงบประมาณหลายด้าน ความจำเป็นที่จะต้องระดมความร่วมมือจากภาค

เอกชนจึงเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ แม้แต่นโยบายของรัฐบาลก็เด่นชัดจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ระบุไว้อย่างชัดเจน ในการสนับสนุนกิจการภาคเอกชน

นอกจากการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสังคมสงเคราะห์แล้ว ในอนาคตเราจะต้องมุ่งงานด้านพัฒนาและการป้องกันมากกว่าการแก้ไข ซึ่งการรอให้เกิดปัญหาก่อนแล้วจึงแก้จะทำให้เราต้องตามแก้ปัญหาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การทำงานในลักษณะเช่นนี้ต้องใช้เทคนิคการปฏิบัติงานเชิงรุก ฉะนั้นการเข้าไปหาประชาชน พัฒนาความสามารถของประชาชนให้พึ่งตนเองได้จึงเป็นวิธีการที่ดีที่สุด

พี่น้องประชาชนคนไทยที่รักทุกท่าน สังคมไทยมีลักษณะเหมือนรูปเจดีย์ที่มีปลายแหลมฐานกว้าง ส่วนหนึ่งจมลึกอยู่ในดินเปรียบเหมือนประชาชนที่แบ่งออกเป็นหลายชั้นหลายระดับ ชั้นยอดที่ได้รับความสบายทุกอย่าง ชั้นกลางดีสุดสบายพอควร ที่ลงมาก็ยากจนแต่เอาตัวรอดได้ ส่วนชั้นใต้ดินนั้นเหมือนเสาเข็มจมอยู่ใต้ดินไม่มีใครมองเห็น ทั้งๆที่มีความสำคัญยิ่งยวด ถ้าเสาเข็มทรุดไม่ว่าเจดีย์ หรือสะพานย่อมต้องพังในที่สุด แล้วคนที่อยู่ในดีกสบายไม่ว่าชั้นยอด ชั้นกลาง ชั้นต่ำ ที่จะต้องพลอยพังทับลงมาตายด้วยอย่างแน่นอน เป็นหน้าที่ของพลเมืองทุกคนที่จะต้องช่วยเหลือกันในเบื้องต้นก่อน หากเกินความสามารถขอให้แจ้งหน่วยราชการหรือองค์การที่มีหน้าที่ช่วยเหลือประชาชนทราบก็นับว่าท่านได้มีส่วนช่วยสังคมเช่นกัน

สำหรับในปี 2555 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ จะจัดกิจกรรมเนื่องในวันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติและวันอาสาสมัครไทย ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในวันอาทิตย์ที่ 21 ตุลาคม 2551 ณ พุทธสถาน อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ โดยมีพิธีมอบประกาศเกียรติคุณอาสาสมัครดีเด่นประจำปี 2555 จำนวน 40 คน การจัดนิทรรศการกิจกรรมสาธารณประโยชน์และบริการต่าง ๆ กิจกรรมการแสดงบนเวทีของเครือข่ายอาสาสมัคร เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.

โดย มยุรี ยกตรี
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดเชียงใหม่